

Deloitte.

Bản tin nhanh

Nghị định số 158/2025/NĐ-CP và Thông tư số 12/2025/TT-BNV hướng dẫn chi tiết thi hành một số điều của Luật Bảo hiểm xã hội năm 2024

Tháng 7/2025

Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành về một số điều của Luật BHXH về bảo hiểm bắt buộc

Ngày 25/6/2025, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 158/2025/NĐ-CP (“Nghị định 158”), hướng dẫn chi tiết thi hành một số điều của Luật Bảo hiểm xã hội (“BHXH”) năm 2024. Tiếp theo, ngày 30/6/2025, Bộ Nội vụ đã ban hành Thông tư số 12/2025/TT-BNV (“Thông tư 12”) quy định chi tiết một số điều của Luật BHXH. Nghị định 158 và Thông tư 12 có hiệu lực từ ngày 01/7/2025, đánh dấu bước thay đổi quan trọng trong việc mở rộng diện bao phủ BHXH bắt buộc, với nhiều điểm mới ảnh hưởng trực tiếp đến doanh nghiệp, hộ kinh doanh và người lao động.

1 Đối tượng miễn trừ tham gia BHXH

- ✓ Người lao động làm việc theo hợp đồng thử việc theo quy định của pháp luật lao động và các đối tượng làm việc không trọn thời gian có tiền lương thấp hơn mức lương tối thiểu đóng BHXH.

2 Mở rộng đối tượng tham gia BHXH bắt buộc – chủ hộ kinh doanh

- ✓ Chủ hộ kinh doanh của hộ kinh doanh có đăng ký kinh doanh nộp thuế theo phương pháp kê khai (nếu không thuộc đối tượng nộp thuế như trên thì tham gia kể từ ngày 01/7/2029);
- ✓ Trường hợp chủ hộ kinh doanh (hoặc người quản lý doanh nghiệp) thuộc nhiều đối tượng tham gia BHXH bắt buộc thì tham gia BHXH bắt buộc theo lô trình thứ tự ưu tiên được quy định cho từng trường hợp cụ thể trong Nghị định này.

3 Mở rộng đối tượng tham gia BHXH bắt buộc – các đối tượng khác

- ✓ Người làm việc theo hợp đồng lao động có thời hạn từ đủ 01 tháng trở lên;
- ✓ Người quản lý doanh nghiệp, người kiểm soát viên, người đại diện phần vốn, thành viên Hội đồng Quản trị, Tổng Giám đốc và các chức danh quản lý khác có hưởng hoặc không hưởng tiền lương;
- ✓ Người lao động làm việc theo hợp đồng lao động không trọn thời gian;
- ✓ Dân quân thường trực, vợ/chồng hưởng chế độ sinh hoạt phí khi được cử đi công tác nhiệm kỳ tại nước ngoài.

Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành về một số điều của Luật BHXH về bảo hiểm bắt buộc (tiếp)

4 Mức tham chiếu - căn cứ tính mức đóng và mức hưởng BHXH

- ✓ Mức tham chiếu là mức tiền do Chính phủ quyết định được điều chỉnh dựa trên chỉ số giá tiêu dùng, tăng trưởng kinh tế, khả năng ngân sách nhà nước và quỹ BHXH;
- ✓ Khi chưa bãi bỏ mức lương cơ sở thì mức tham chiếu quy định tại Luật BHXH bằng mức lương cơ sở. Tại thời điểm mức lương cơ sở bị bãi bỏ thì mức tham chiếu không thấp hơn mức lương cơ sở đó.

5 Hướng dẫn mới về tiền lương làm căn cứ đóng BHXH

1. Người lao động thuộc đối tượng thực hiện chế độ tiền lương do người sử dụng lao động quyết định

Tiền lương làm căn cứ đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc là tiền lương tháng, bao gồm mức lương theo công việc hoặc chức danh, phụ cấp lương và các khoản bổ sung khác được thỏa thuận trả thường xuyên, ổn định trong mỗi kỳ trả lương (không bao gồm khoản bổ sung khác phụ thuộc hoặc biến động theo năng suất lao động, quá trình làm việc và chất lượng thực hiện công việc của người lao động).

2. Người lao động làm việc không trọn thời gian

Mức đóng BHXH là mức lương tháng theo thỏa thuận tại hợp đồng lao động. Trường hợp trong hợp đồng lao động thỏa thuận lương theo giờ/ngày/tuần thì tiền lương tính trong tháng bằng tiền lương theo giờ/ngày/tuần nhân với số giờ/ngày/tuần tương ứng làm việc trong tháng theo thỏa thuận trong hợp đồng lao động.

3. Người quản lý doanh nghiệp có hưởng lương

Tiền lương làm căn cứ đóng BHXH bắt buộc là tiền lương mà đối tượng này được hưởng theo quy định của pháp luật.

Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành về một số điều của Luật BHXH về bảo hiểm bắt buộc (tiếp)

6 Điều chỉnh quy định về truy thu, truy đóng BHXH bắt buộc

1. Sửa đổi, bổ sung trường hợp truy thu, truy đóng BHXH

- ✓ Trường hợp được điều chỉnh tăng tiền lương làm căn cứ đóng BHXH bắt buộc, thêm điều kiện là thời gian thực hiện hồi tố trở về trước;
- ✓ Bổ sung trường hợp chủ hộ kinh doanh, người quản lý doanh nghiệp, người Việt Nam đi làm việc tại nước ngoài được gia hạn/ký hợp đồng lao động mới tại nước ký kết mà không đóng BHXH sau thời hạn chậm nhất được quy định.

2. Rút ngắn thời gian truy đóng BHXH bắt buộc để không bị tính lãi chậm đóng

- ✓ Thời hạn truy đóng theo quy định mới là đến hết ngày cuối cùng của tháng tiếp theo sau tháng có quyết định điều chỉnh tăng tiền lương;
- ✓ Riêng đối với trường hợp chủ hộ kinh doanh, người quản lý doanh nghiệp đóng BHXH sau thời hạn chậm nhất được quy định thì số tiền truy thu là số tiền phải đóng BHXH bắt buộc + số tiền bằng 0.03%/ngày tính trên số tiền BHXH bắt buộc phải đóng và số ngày đóng sau chu kỳ đóng BHXH chậm nhất.

7 Hướng dẫn chế độ hưu trí – BHXH tự nguyện + BHXH bắt buộc

- ✓ Người lao động có từ đủ 15 năm đóng BHXH bắt buộc trở lên nếu thuộc đối tượng quy định tại Điều 64 của Luật BHXH hoặc có từ đủ 20 năm đóng BHXH bắt buộc trở lên nếu thuộc đối tượng quy định tại Điều 65 của Luật BHXH thì điều kiện, mức hưởng lương hưu thực hiện theo chính sách BHXH bắt buộc;
- ✓ Người vừa có thời gian đóng BHXH tự nguyện vừa có thời gian đóng BHXH bắt buộc mà tham gia BHXH tự nguyện trước ngày 01/01/2021 và đủ 20 năm đóng BHXH tự nguyện trở lên thì điều kiện về tuổi hưởng lương hưu là đủ 60 tuổi đối với nam, đủ 55 tuổi đối với nữ.

Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành về một số điều của Luật BHXH về bảo hiểm bắt buộc (tiếp)

8 Hướng dẫn các chế độ BHXH từ ngày 01/7/2025

- ✓ **Chế độ ốm đau:** Mở rộng đối tượng hưởng như lao động nữ trở lại sau thai sản, lao động nữ nhờ mang thai hộ, người chồng của lao động nữ nhờ mang thai hộ hoặc người trực tiếp nuôi dưỡng không nghỉ việc. Thời gian tối đa hưởng chế độ ốm đau trong năm 2025 không bao gồm thời gian đã nghỉ việc hưởng chế độ ốm đau đối với trường hợp bắt đầu nghỉ việc hưởng chế độ ốm đau do mắc bệnh thuộc danh mục bệnh cần chữa trị dài ngày trước ngày 01/7/2025;
- ✓ **Chế độ thai sản:** Quy định chi tiết về điều kiện hưởng đối với từng trường hợp (sinh con, nhận con, mang thai hộ...) dựa trên thời gian đóng BHXH trong 12 tháng hoặc 24 tháng liền kề trước khi sinh con hoặc nhận con;
- ✓ **Chế độ hưu trí:** Trường hợp người lao động đã đủ điều kiện hưởng lương hưu theo quy định mà tiếp tục đóng BHXH thì mức trợ cấp một lần khi nghỉ hưu đối với thời gian đóng BHXH cao hơn 35 năm đối với nam và cao hơn 30 năm đối với nữ được tính bằng 0.5 lần tới 02 lần mức bình quân tiền lương làm căn cứ đóng BHXH (tùy từng trường hợp trước hoặc sau thời điểm đủ tuổi nghỉ hưu);
- ✓ **Chế độ tử tuất:** Hướng dẫn chi tiết điều kiện hưởng, xác định thân nhân hưởng chế độ tử tuất và trường hợp thân nhân không có người trực tiếp nuôi dưỡng được hưởng mức trợ cấp tuất hằng tháng bằng 70% mức tham chiếu theo quy định.

Kiến nghị của Deloitte Việt Nam đối với doanh nghiệp và hộ kinh doanh

Kiến nghị của Deloitte Việt Nam đối với doanh nghiệp và hộ kinh doanh

Từ ngày 01/7/2025, hiện tại chưa có quy định rõ ràng về mức tiền lương tham chiếu cụ thể để làm căn cứ đóng BHXH, do đó nhiều doanh nghiệp vẫn đang tạm thời áp dụng mức lương cơ sở để đảm bảo tuân thủ.

Theo quy định cũ, tiền lương tháng làm căn cứ đóng BHXH không bao gồm một số chế độ và phúc lợi khác như thưởng, tiền ăn giữa ca, các khoản trợ cấp hỗ trợ liên quan tới phương tiện lao động, v.v

Tuy nhiên, Nghị định 158 và Thông tư 12 không liệt kê cụ thể các khoản loại trừ như quy định cũ, mà chỉ quy định khoản không tính đóng BHXH là khoản phụ cấp lương hay các khoản bổ sung khác phụ thuộc hoặc biến động theo năng suất lao động, quá trình làm việc và chất lượng thực hiện công việc của người lao động. Điều này làm phát sinh khả năng một số khoản phúc lợi trước đây được loại trừ không tính đóng BHXH áp dụng theo quy định cũ thì nay có thể bị tính đóng BHXH nếu không đáp ứng điều kiện loại trừ theo các quy định mới.

Trong bối cảnh hiện tại, Deloitte khuyến nghị doanh nghiệp và hộ kinh doanh thực hiện các biện pháp sau nhằm đảm bảo tuân thủ quy định về BHXH bắt buộc và quản lý rủi ro tiềm ẩn:

Chuẩn bị

Theo dõi và chờ các hướng dẫn chính thức thay thế các quy định về Bảo hiểm Xã hội, nhằm đảm bảo thực hiện đúng và thống nhất các quy định liên quan đến BHXH bắt buộc.

Thích ứng

Khẩn trương sắp xếp quy trình và rà soát nội bộ để đáp ứng các điều chỉnh mới về BHXH bắt buộc từ ngày 01/7/2025.

Tham vấn

Tăng cường nhận thức về mức độ rủi ro truy thu, truy đóng BHXH và chủ động tham vấn chuyên gia kịp thời để ứng phó các thay đổi mới về BHXH bắt buộc.

Vietnam Tax Firm
of the Year
(2021 – 2024)

Liên hệ

Bùi Tuấn Minh

Phó Tổng Giám đốc phụ trách
+84 24 7105 0022
mbui@deloitte.com

Thomas McClelland

Phó Tổng Giám đốc
+84 28 7101 4333
tmcclelland@deloitte.com

Bùi Ngọc Tuấn

Phó Tổng Giám đốc
+84 24 7105 0021
tbui@deloitte.com

Phan Vũ Hoàng

Phó Tổng Giám đốc
+84 28 7101 4345
hoangphan@deloitte.com

Đinh Mai Hạnh

Phó Tổng Giám đốc
+84 24 7105 0050
handinh@deloitte.com

Võ Hiệp Vân An

Phó Tổng Giám đốc
+84 28 7101 4444
avo@deloitte.com

Vũ Thu Nga

Phó Tổng Giám đốc
+84 24 7105 0023
ngavu@deloitte.com

Tất Hồng Quân

Phó Tổng giám đốc
+84 28 7101 4341
quantat@deloitte.com

Vũ Thu Hà

Phó Tổng Giám đốc
+84 24 710 50024
hatvu@deloitte.com

Đặng Mai Kim Ngân

Phó Tổng Giám đốc
+84 28 710 14351
ngandang@deloitte.com

Phạm Quỳnh Ngọc

Phó Tổng Giám đốc
+84 24 710 50070
ngocpham@deloitte.com

Trần Quốc Thắng

Phó Tổng Giám đốc
+84 28 710 14323
qthang@deloitte.com

Vũ Minh Ngọc

Phó Tổng Giám đốc
+84 28 7101 4645
ngocmvu@deloitte.com

Để theo dõi Bản tin các kỳ trước,
Quý Khách hàng vui lòng truy cập vào [website của Deloitte](#).

*Bản tin Thuế & Pháp lý dành cho mục đích tham khảo
chuyên môn, không phát hành hoặc bán trên thị trường*

Văn phòng

Văn phòng Hà Nội

Tầng 15, Tòa nhà Vinaconex,
số 34 Láng Hạ, Phường Láng,
TP. Hà Nội, Việt Nam
Tel: +84 24 7105 0000
Fax: +84 24 6288 5678

Văn phòng TP. Hồ Chí Minh

Tầng 18, Tòa nhà Times Square,
Số 57-69F Đông Khởi, Phường Sài Gòn,
TP. Hồ Chí Minh, Việt Nam
Tel: +84 28 7101 4555
Fax: +84 28 3910 0750

Deloitte.

Tên Deloitte được dùng để chỉ một hoặc nhiều thành viên của Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL” hay “Deloitte Toàn cầu”), và mạng lưới các hãng thành viên trên toàn cầu (gọi chung là Tổ chức Deloitte). DTTL và mỗi thành viên trực thuộc là một pháp nhân riêng biệt và độc lập về mặt pháp lý, không bị ràng buộc lẫn nhau đối với các bên thứ ba. DTTL và mỗi thành viên trực thuộc chỉ chịu trách nhiệm cho hành vi và thiếu sót của mình, chứ không phải chịu trách nhiệm lẫn nhau. DTTL không cung cấp dịch vụ cho các khách hàng. Vui lòng xem tại www.deloitte.com/about để biết thêm thông tin chi tiết.

Deloitte Châu Á Thái Bình Dương là một hãng thành viên của Deloitte Toàn cầu. Các thành viên và các đơn vị trực thuộc của Deloitte Châu Á Thái Bình Dương cung cấp dịch vụ cho khách hàng tại hơn 100 thành phố trong khu vực, bao gồm Auckland, Bangkok, Bắc Kinh, Bengaluru, Hà Nội, Hồng Kông, Jakarta, Kuala Lumpur, Manila, Melbourne, Mumbai, New Delhi, Osaka, Seoul, Thượng Hải, Singapore, Sydney, Đài Bắc và Tokyo. Tại các nước thành viên, các hoạt động kinh doanh được thực hiện độc lập bởi các pháp nhân riêng biệt.

Deloitte Việt Nam

Tại Việt Nam, dịch vụ chuyên ngành được cung cấp bởi từng pháp nhân riêng biệt, và chi nhánh của pháp nhân đó, được gọi chung là Deloitte Việt Nam.

Tài liệu này chỉ chứa đựng những thông tin chung, do vậy, không một hãng DTTL, hay bất kỳ một hãng thành viên hay công ty con và các nhân viên của họ được xem là, trong phạm vi nội dung của tài liệu này, cung cấp dịch vụ hay đưa ra những ý kiến, tư vấn về chuyên môn cho người đọc. Trước khi đưa ra bất kỳ một quyết định hay hành động nào có thể ảnh hưởng tới tình hình tài chính hoặc hoạt động kinh doanh, người đọc nên tham khảo ý kiến chuyên gia tư vấn.

Không có tuyên bố, bảo đảm hoặc cam kết nào (rõ ràng hay ngụ ý) được đưa ra về tính chính xác hoặc tính đầy đủ của thông tin trong tài liệu này, và không một hãng thành viên nào thuộc Mạng lưới các công ty Deloitte chịu trách nhiệm đối với bất kỳ thiệt hại, tổn thất xảy ra trực tiếp hay gián tiếp do kết quả của việc người đọc sử dụng, công bố, phát tán ra bên ngoài hoặc dựa vào tài liệu này để hành động, không hành động hoặc ra bất kỳ quyết định nào.